

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.2.13.2014

**Pani
Maria Matuszewska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Podkowie Leśnej**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, poz. 509 i poz. 1650) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 21 do 24 marca 2014 roku kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej.

Przedmiotem kontroli był stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionej kadry, prawidłowość przyznawania zasiłków okresowych oraz kierowania klientów do domów pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów zawartych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 01.04.2014 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek organizował i realizował zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, dodatku energetycznego.

W czasie kontroli stwierdzono, że osoba kierująca Ośrodkiem spełnia wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca

2004 r. o pomocy społecznej. Kierownik posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Legitymuje się dyplomem ukończenia policealnej szkoły w zawodzie pracownik socjalny oraz studiów wyższych w zakresie pedagogiki społecznej i pracy socjalnej.

Główna Księgowa posiada dyplom ukończenia liceum ekonomicznego, posiada 39-letni staż pracy i tym samym spełnia wymogi art. 54 ust. 2 pkt 5b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r. Poz. 885).

Zespół kontrolny dokonał analizy akt osobowych wszystkich pracowników socjalnych oraz kierownika Ośrodka i głównego księgowego. Skontrolowani pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wszyscy legitymują się odpowiednim kierunkowym wykształceniem. Zatrudnienie pracowników socjalnych na zajmowanych stanowiskach odpowiada wymaganiom wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 50, poz. 398, z późn. zm.).

Na dzień kontroli osoby zatrudnione w charakterze pracowników socjalnych pracowały na następujących stanowiskach: starszego pracownika socjalnego – 1 osoba (wykształcenie policealne zawodowe w zawodzie pracownik socjalny, studia wyższe magisterskie w zakresie nauk o pracy i polityki społecznej), specjalisty pracy socjalnej – 1 osoba (wykształcenie policealne w zawodzie pracownik socjalny, I stopień specjalizacji z zakresu pracy socjalnej).

Akta osobowe zawierały zaświadczenia o odbytych szkoleniach, seminariach. Każdy z pracowników merytorycznych Ośrodka odbył w okresie objętym kontrolą po kilka szkoleń.

Kierownik kontrolowanej jednostki działa w ramach upoważnienia Burmistrza Miasta Podkowy Leśnej wydane Zarządzeniem Nr 38/2013 z dnia 11.09.2013 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Na wniosek Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej udzielono upoważnienia Zarządzeniem Nr 26/2012 z dnia 18.06.2012 r. specjaliście pracy socjalnej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W trakcie kontroli sprawdzeniu poddano losowo wybraną dokumentację osób, otrzymujących od 2012 roku do dnia kontroli zasiłek okresowy w zakresie oceny kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawności sporządzanych

rodzinych wywiadów środowiskowych, ustalania uprawnień do zasiłków okresowych, ustalania ich wysokości, prawidłowości wydawanych decyzji administracyjnych, sposobu realizacji pracy socjalnej.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku okresowego w 20 postępowaniach na 22 ogółem skontrolowanych odbywało się na wniosek strony. Były one podpisywane przez wnioskodawcę oraz przez pracownika Ośrodka, co jest zgodne z zapisem art. 63 § 3 kpa. (w 2 przypadkach w aktach stwierdzono brak formalnego wniosku).

Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców w 16 postępowaniach na 22 ogółem skontrolowanych nie przeprowadzono aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego, co narusza art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny ... sporządza się aktualizację wywiadu. W 6 przypadkach sporządzono aktualizacje wywiadów i były one przeprowadzane w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Wywiady środowiskowe wypełniane były bardzo lakonicznie, a umieszczone w nich zapisy niejednokrotnie nie dawały pełnego obrazu rodziny (m. in. sytuacja zdrowotna: *chora przewlekle*; sytuacja mieszkaniowa: *bez zmian*).

Do wywiadów środowiskowych dołączano dokumenty oraz oświadczenia, ale tylko w 1 aktach na 5 skontrolowanych znajdowało się oświadczenie o stanie majątkowym. Ponadto Ośrodek w 3 na 5 skontrolowanych akt nie przeprowadził postępowania badającego możliwości udzielania pomocy przez osoby zobowiązane do alimentacji na rzecz świadczeniobiorców.

Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały wszystkie niezbędne elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 kpa. Od 2013 r. Ośrodek zaczął prawidłowo oznaczać organ wydający decyzje, wskazana była podstawa prawna, rozstrzygnięcie, uzasadnienie, pouczenie. Decyzje wydawano w terminach, o których mowa w art. 35 i 36 kpa. Na każdej z decyzji potwierdzony był jej odbiór przez świadczeniobiorców własnoręcznym podpisem wraz z datą.

Ponadto stwierdzono, iż zasiłki przyznawane były w prawidłowej wysokości.

W trakcie kontroli sprawdzeniu poddano również dokumentację spraw prowadzonych w związku z kierowaniem osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej, w zakresie kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawności sporządzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych, poprawności ustalania

odpłatności za pobyt w dps, prawidłowości wydawanych decyzji administracyjnych, sposobu monitorowania działań związanych z realizacją pomocy.

Zbieranie dokumentów w celu kierowania do domów pomocy społecznej odbywało się na podstawie wniosków osób ubiegających się o tę formę pomocy. Ośrodek prawidłowo kompletował dokumentację stanowiącą podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawnie sporządzał rodzinne wywiady środowiskowe. W 1 przypadku na 3 skontrolowane OPS nie posiadał kopii dokumentów stanowiących podstawę wydania decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej, jak również o odpłatności za pobyt w powyższej placówce.

W dokumentacji 2 osób nie stwierdzono informacji od kiedy osoby przebywają w dps. W przypadku 1 osoby nie ustalono sytuacji osób zobowiązanych do partycypowania w kosztach pobytu osoby zainteresowanej w placówce.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W statucie w § 8 pkt 4 stwierdzono zapis: W czasie nieobecności Kierownika Ośrodka decyzje administracyjne w zakresie wykonywania zadań zleconych gminie i zadań własnych podpisuje Burmistrz Miasta Podkowy Leśnej, co jest sprzeczne z unormowaniem art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej oraz istniejącym stanem faktycznym, ponieważ upoważnienie do podpisywania decyzji podczas nieobecności Kierownika posiada zatrudniony w Ośrodku specjalista pracy socjalnej. Upoważnienie z art. 110 ust. 7 ustawy ma charakter obligatoryjny. Oznacza to, że ustawodawca w istocie pozbawił wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) uprawnienia do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
2. W Regulaminie Organizacyjnym nie dokonano aktualizacji aktów prawnych stanowiących podstawę realizacji działań statutowych Ośrodka.
3. Na dzień kontroli w Ośrodku zatrudnionych było wyłącznie 2 pracowników socjalnych, w związku z tym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników.
4. W 16 postępowaniach na 22 ogółem skontrolowanych nie przeprowadzono aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego, co narusza art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, iż *w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny ... sporządza się aktualizację wywiadu.*

5. Wywiady środowiskowe wypełniane były bardzo lakonicznie, a umieszczone w nich zapisy niejednokrotnie nie dawały pełnego obrazu rodziny (m. in. sytuacja zdrowotna: *chora przewlekłe*; sytuacja mieszkaniowa: *bez zmian*).
6. W 10 na 22 skontrolowanych postępowań stwierdzono, iż dokonywane wpisy o pracy socjalnej były bardzo ogólne i powtarzające się niezależnie od sytuacji rodziny (*m.in. rozmowa wspierająca*), co narusza zapisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 712) oraz art.17 ust.1 pkt. 10 i art. 119 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
7. W 3 na 5 skontrolowanych akt Ośrodek nie przeprowadził postępowania badającego możliwości udzielania pomocy przez osoby zobowiązane do alimentacji na rzecz świadczeniobiorców.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Burmistrz Miasta Podkowa Leśna oraz Kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o **realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Podjąć działania w celu zaktualizowania Statutu oraz Regulaminu Organizacyjnego tak, by odzwierciedlały faktycznie istniejącą organizację pracy w Ośrodku oraz zawierały przywołanie aktualnie obowiązujących przepisów prawa.
2. Podjąć starania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
3. Przestrzegać zapisu art. 107 ust. 4 ww. ustawy w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny.
4. Zwiększyć nadzór w zakresie sporządzania przez pracowników socjalnych rodzinnych wywiadów środowiskowych z większą starannością i rzetelnością zgodnie z § 2 ust. 4, 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2012 r.).
5. Zwiększyć nadzór nad dokonywaniem zapisów w zakresie prowadzenia dokumentacji świadczeniobiorców z większą starannością i rzetelnością sporządzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, zgodnie z § 2 ust. 4, 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 8 czerwca 2012 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2012 r.).

6. Ustalać sytuację osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej, zwłaszcza w odniesieniu do osób kierowanych do domów pomocy społecznej stosownie do art. 103 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto zaleca się, aby w przypadku osób kierowanych do domów pomocy społecznej w Ośrodku znajdowały się kopie wszelkich dokumentów stanowiących podstawę do wydania decyzji o skierowaniu, umieszczeniu oraz orzeczeniu odpłatności za pobyt w dps, a także szczegółowe informacje o dacie przyjęcia do danej placówki.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wiesława Kacperk-Bizgańska
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pani Małgorzata Stępień – Przygoda
Burmistrz Miasta Podkowa Leśnej